

39718
GK-116

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SÜRELİDİR

Sayı : 30824082/610- **1853**
Konu : Van Milletvekili
Kemal AKTAŞ'ın
Yazılı Soru Önergesi

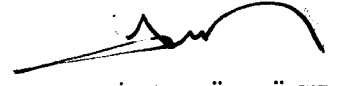
.../.../2014
05 Haziran 2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 26/02/2014 tarihli ve 43452547-120.00-166610 sayılı yazınız.

Van Milletvekili Kemal AKTAŞ'ın; Van Gölü havzasında yaşanan kirlilik ve alınması gereken tedbirler hakkında, Bakanlığımıza yöneltilmiş olduğu **7/39718** Esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

İdris GÜLLÜCE
Bakan

EK:

-Cevap Yazısı (1 Adet, 3 Sayfa)

VAN MİLLETVEKİLİ
SAYIN KEMAL AKTAŞ'IN
TBMM 7/39718 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Türkiye'nin en büyük gölü olan Van Gölü; 3.755 km karelik alanı ve 430 km lik kıyı uzunluğu ile dünyanın en büyük sodalı gölüdür.

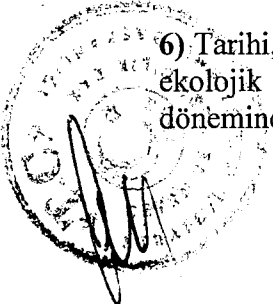
Van Gölü havzası Türkiye'nin önemli sulak havzaları arasında yer almaktadır. Türkiye de yaşadığı tespit edilen 465 kuş türünün 213 çeşidine ev sahipliği yaptığı gözlenmiştir. Uluslar Arası Doğa Koruma Birliğinin tehlike altında gösterdiği "dik kuyruk" ördeğinin yaşam alanı arasında yer almaktadır. Ayrıca sodalı suda yetişen endemik "inci kefali" balığının yetişme merkezidir.

İktidarların çarpık kentleşme politikaları yetersiz çevre bilinciyle buluşunca doğa; hem içinde barındırdığı canlılar açısından hem de insanlar açısından yaşanılmaz çorak bir alana dönüşmektedir. Van Gölü ile ilgili son zamanlarda yapılan araştırmalar göldeki kirlilik oranının ciddi boyutlara ulaştığını ortaya koymaktadır. Yapılan analizlerde göldeki e-koli ve coliform değerlerinin normal değerlerin binlerce kat üzerinde olduğu ve hem gölde faydalanan insanlar açısından hem de diğer canlı türleri açısından büyük risklerin ortaya çıktığını göstermektedir.

Türkiye biyo çeşitliliğin korunması amacıyla birçok uluslar arası antlaşmaya taraf olmuştur. Bu antlaşmalar gereği Türkiye de 15 alan Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmiştir. Van Gölü havzası da benzer özellikler taşımasına rağmen; böyle bir statüye alınmamıştır. Sadece göl içinde yer alan adalar arkeolojik önemlerinden dolayı SİT alanı ilan edilmiştir.

Bu bağlamda:

- 1) Van Gölü'nde son zamanlarda artan kirlenmenin önlenmesi için yürüttüğünüz bir çalışma var mıdır? Varsa bu çalışmalar nelerdir?
- 2) Bakanlık olarak göl havzasında yaşayan yurtttaşlarda çevre bilincini geliştirmek için yürüttüğünüz projeler nelerdir? Bu projelere ayırdığınız bütçe miktarı ne kadardır?
- 3) Göl havzasındaki kentleşme planlarında gölün kirletilmesini önleyecek tedbirler alınmakta mıdır? Alınmakta ise bu tedbirler nelerdir?
- 4) Bakanlık olarak Van Gölü havzasındaki Biyo çeşitliliğin tespiti ile ilgili yürüttüğünüz bir çalışma var mıdır? Varsa göl havzasında yaşayan kaç tür canlı tespiti yapılmıştır? Bu türlerden kaç endemik türler arasında yer almaktadır?
- 5) Van gölü havzasının Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak koruma altına alınması için yürüttüğünüz bir çalışma var mıdır?
- 6) Tarihi, doğal, kültürel değerler açısından bütünlük gösteren ve gerek ülke gerek dünya ölçeğinde ekolojik bir önemi olan Van Gölü havzasının korunması ve temiz kalması için hükümetleriniz döneminde yürütülen çalışmalar ve harcanan ödeneklerin yıllara göre dağılımı ne şekildedir?

CEVAPLAR:

1-Van Gölü Havzasında 2008 yılında (mülga) Çevre ve Orman Bakanlığınca Havzası Koruma Eylem Planı hazırlanmış olup, eylem planında kurulması öngörülen evsel ve endüstriyel atık su arıtma tesislerinin planlaması yapılmıştır.

2872 sayılı Çevre Kanununun Geçici 4 üncü maddesi ile atık su arıtma ve evsel nitelikli katı atık bertaraf tesisini kurmamış belediyeler ile halihazırda faaliyette olup, atık su arıtma tesisini kurmamış organize sanayi bölgeleri, diğer sanayi kuruluşları ile yerleşim birimlerine atık su arıtma ve evsel nitelikli katı atık bertaraf tesislerini işletmeye alma zorunluluğu getirilmiştir. Bu çerçevede, 2014 yılı başı itibarıyla Van Gölü Havzasında 4 adet işletmede, 2 adet inşaat, 1 adet proje, 5 adet ihale aşamasında evsel atık su arıtma tesisi bulunmaktadır. Bostaniçi Belediyesinin atık suları ise Van Belediyesine ait atık su arıtma tesisinde arıtılmaktadır.

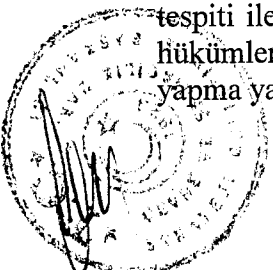
Diğer taraftan, Van Mahalli İdareleri Sürdürülebilir Çevre Yönetimi Birliği (VANÇEB); Merkez İlçe, Edremit, Gevaş, Çatak, Muradiye, Gürpınar, Özalp, Başkale, Erciş, Çaldıran, Bahçesaray, Saray ve Akdamar, Bostaniçi, Çelebibağ, Çiçekli, Erçek, Kocapınar, Sağmal ve Ünseli belde belediyeleri ve Adıgüzel, Akçaören, Akın, Aktaş, Alabayır, Alaköy, Arısu, Aşağıçitli, Aşağıgölalan, Aşit, Atmaca, Bağdaşan, Baklatepe, Bakraçlı, Bardakçı, Beşçatak, Çakırbey, Çitören, Çobanoğlu, Çolpan, Çomaklı, Dağönü, Değirmenköy, Değirmenözü, Derebey, Dereüstü, Dibekdüzü, Dilimli, Esenpınar, Gedelova, Göllü, Gölyazı, Gövelek, Gülsünler, Güvençli, Halkalı, Hıdırköy, Irgat, Kalecik, Karaağaç, Karagündüz, Karahan, Kasımoğlu, Karpuzalanı, Kavuncu, Kavurma, Kaymaklı, Kevenli, Kıratlı, Koçköy, Kolsatan, Kozluca, Köşebaşı, Kurubaş, Kumluca, Meydancık, Mollakasım, Ocaklı, Ortanca, Otluca, Özkaynak, Özyurt, Pirgarip, Sarmaç, Satıbey, Şahgeldi, Tabanlı, Taşkonak, Tevekli, Topaktaş, Yalınağaç, Yaylıyaka, Yemlice, Yeniköşk, Yeşilsu, Yumrutepe (77) köylerinin katılımı ile kurulmuştur.

Bakanlığımızca; Çevre Operasyonel Programı hazırlanmış olup, bu program çerçevesinde Van İli Katı Atık Bertaraf Tesisi Projesi öncelik sıralaması yapılmıştır. Van Belediyesinin de isteği ile Katı Atık Bertaraf Tesisi projesi AB Katılım Öncesi Finansal Yardım çerçevesinde IPA (Katılım Öncesi Mali Araç) kapsamında değerlendirilmektedir. Van-Özalp Karayolunun 8,5.km'sinde Hoşgedik Mevkiinde batı yönüne ayrılan yoldan ortalama 1 km mesafede Oğlak Tepe ve İsmail Tepe arasında bulunan arazide yapılması planlanan Katı Atık Bertaraf Tesisi Projesi ÇED süreci ve fizibilite çalışmaları tamamlanmıştır.

Ayrıca, Erciş Belediyesi atık su arıtma tesisi ve Edremit İlçesinde deprem sonrası yapılan atık su arıtma tesisi, altyapının olmadığı yerlerde ise kamuya ve diğer özel kuruluşlara ait paket ve diğer atık su arıtma tesisleri bulunmaktadır. Atık su arıtma tesisi bulunmayan belediyelerin mevcut durumları da tespit edilmiş olup, planlama çalışmalarına ilişkin projelerin, bütçe imkanları nispetinde hayata geçirilmesine çalışılacaktır.

2-Van Gölü sahilinde faaliyet gösteren günübirlik tesisler, mesire alanları vb. yerlerde ise fosseptik mevcuttur. Ayrıca, il müdürlüğümüz tarafından mesire alanlarında çevre bilinci oluşturulması adına broşürlerle vatandaş bilgilendirilmesi yapılmaktadır.

3,4-Bakanlığımız Van Merkez ve Çevresi Revizyon ve İlave İmar planlarında Van Gölü kıyısı ile ilgili yapılaşma konusunda 3621 sayılı Kıyı Kanunu hükümlerince daha önce kıyı kenar çizgisi tespiti ile ilgili yapılan çalışmalar plan yapım sürecine dâhil edilmiştir. Bu kapsamda aynı kanun hükümleri gereği kıyı kenar çizgisinin kara yönündeki ilk 100 metre sınırı içerisinde kalıcı yapı yapma yasağı getirilmiş ve bu husus imar planları ve plan notlarına da işlenmiştir.

Van Gölü kıyısında 1655 metre kotu altındaki alanlar için 08.06.1995 tarihinde Bakanlar Kurulu'nun 95/6925 sayılı kararıyla, 7269 sayılı kanunun değişik 2 nci maddesine göre; "Afete Maruz Bölge" olarak belirlenmiş alanlar ise park ve rekreasyon alanları olarak gösterilmiştir. Bu alanlar içerisinde, yapı inşa edilmemek kaydıyla, piknik ve dinlenme yerleri, peyzaj düzenlemeleri, açık otoparklar ile tenis, basketbol, voleybol, golf ve oto kros gibi spor alanlarının yapılabileceği plan notlarında belirtilmiştir.

Plan notlarının 24.6 maddesinde; Planlama alanı ve çevresinde, kirlilik tespiti ile çevresel etki değerlendirme çalışmaları yapılarak ekolojik yapıya olumsuz etkiye bulunacak atıkların ve diğer etkenlerin önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması zorunluluğu ile bölgedeki yatırımcı kamu kurum ve kuruluşlarının, özel kişi ve kuruluşların, çevresel etki değerlendirme yönetmeliği hükümleri kapsamında, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüzün talep ettiği detayda, çevresel etki değerlendirme raporu hazırlamaları gerekmektedir hükmü getirilmiştir.

Erciş belediyesi biyolojik aat tam kapasite çalıştırılmakta ve mevcut atık suyun tamamı arıtılmakta olup, yeni ileri biyolojik aat inşaatı çalışmalarına da başlanmıştır. Edremit ilçesinde deprem sonrası yapılan yerleşim alanında TOKİ tarafından 100.000 kişi/gün kapasiteli ileri biyolojik aat yapılmış ve tesis hizmete alınmıştır. Bunların dışında; Çelebibağı belediyesi tarafından yapılan ileri biyolojik aat ünitesi tamamlanmış olup, en kısa sürede hizmete alınacaktır.

5,6- 27984 sayılı ve 04.07.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 13/A maddesi gereğince; tabiat varlıkları, doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerinin tespit, tescil onay ve ilanına dair usul ve esasların belirlenmesi, bu alanlara ilişkin gerekli görülen projelerin yapılması, yaptırılması ve onaylanması, her türlü araştırma ve incelemenin yapılması, yaptırılması, izlemenin yapılması görevi Bakanlığımıza verilmiş olup, bu çerçevede çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu bağlamda, Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmeliğinin geçici 2 nci maddesinde; "Korunan alanlar ile ilgili olarak yeniden değerlendirme talepleri, bilimsel temelli rapora dayanması ve Bakanlıkça hazırlanacak olan teknik esaslara uygun olması kaydıyla, bu yönetmelik kapsamında değerlendirilir" hükmüne göre gerekli iş ve işlemler tesis edilmektedir.

